

Víš, jak jsem tě miloval

Pětidenní mise nejsmutnějšího českého hrdiny Ivana Kolaříka

ONDŘEJ KUNDRÁ / FOTO MATĚJ STRTÁNSKÝ

V

okamžiku, kdy student medicíny Ivan Kolařík vyrážel na nejdelší cestu svého života, nemohl tušit, že až se za dva roky vrátí, přinese to smrt mnoha lidem. Bylo 4. ledna 1940, venku vládla mimořádně tuhá zima a jeho čekala nebezpečná pouť přes Balkán a Blízký východ do Francie a Anglie, do války proti Hitlerovi. Protože po něm nezůstal nikdo z blízkých, nevíme, co si tehdy myslel a v co doufal. Nevíme ani, co všechno si vzal s sebou, až na jednu věc: malou fotografii své přítelkyně. Tento snímek udělal z Ivana Kolaříka jednoho z nejsmutnějších hrdinů v síni slávy českého boje za svobodu.

V nejlepším duchu

Když návštěvník starobylého Gymnázia Františka Palackého ve Valašském Meziříčí stoupá po kamenných schodech ke třídám, oči mu po pár krocích spočinou na obraze jeho prvorepublikového ředitele Františka Nedbálka. Pod portrétem vážně se tvářícího muže je mramorová deska se stručným nápisem: „Popraven 22. ledna 1943 ve Vratislavi. Položil svůj život ve službách národního odboje.“

„Ředitel Nedbálek se odmítl novému režimu podvolit, postavil se nacistům a zaplatil za to nejvyšší cenu. Pokračoval v nejlepším duchu masarykovského odkazu nebát se, kterým byla naše škola tehdy prodchnuta. Masaryk byl za zdejší volební obvod dvakrát zvolen poslancem Říšské rady, opakovaně tu pobýval a lidi inspiroval,“ říká ve svém kabinetu v prvním patře profesorka dějepisu Alžběta Zetková.

Na potvrzení svých slov vytahuje z desek štos starých fotografií a klade je na stůl. Není na nich Masaryk, ale mla-

Jedna fotka se později stane osudnou.

Na fotografiích z archivu F. Vlkovského 1) a 7) Ivan Kolařík jako mladík, 2) v dětství; otec Ivana Kolaříka 3), maminka 6); Ivanova přítelkyně Milada Hrušáková 8), 9) a 10), její sestra Květa 4) a 5); otec Milady a Květy Bohumír Hrušák, italský legionář a důstojník čs. armády 11).

Jdu bojovat na rodnou půdu. (Místo výsadku Out Distance, Ořechov u Telče)

dík s dozadu sčesanými vlasy ve slavnostním obleku, bílé košili a motýlku. „Tohle je Ivan Kolařík, když tu nedlouho před válkou maturoval. V almanachu zdejšího studentského kroužku, v němž byl hodně aktivní, se zachovaly jeho texty. Studovala tu i Milada Hrušáková, do které se Ivan zamiloval a s jejíž fotkou později odešel do zahraničí,“ říká profesorka Zetková. Stejně jako pro ni, ani pro současné studenty gymnázia Palackého není Kolařík prázdným pojmem z vyučovací látky.

Znají ho i díky rukopisu jiného bývalého ředitele této školy Františka Vlkovského, který jako jeden z prvních zmapoval Kolaříkovy osudy pod názvem Vzpomínka na Ivana Kolaříka a jeho blízké. Loni v době výročí Kolaříkova březnového výsadku nad Protektorátem Čechy a Morava měla část studentů v plánu zapojit se do akce zdejší pobočky Československé obce legionářské a vydat se po jeho stopách. Jeden ze studentů měl představovat přímo Kolaříka, další ostatní odbojáře. Na poslední chvíli jim ale výpravu překazila koronavirová pandemie.

„Mně je teď devatenáct, jemu bylo tehdy dvacet. Mohl zůstat doma se svojí přítelkyní, v relativním pohodlí. Místo toho riskoval, vydal se do nebezpečí a udělal to, co považoval za důležité,“ říká student Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně Jan Valuch, který měl loni ještě jako čtvrták gymnázia Palackého představovat během vzpomínkové akce Kolaříka. „To, že udělal víc než ostatní, je pro mě přenositelné i do dneška.“

Povinnost k vlasti

V chladné noci plné hvězd z 27. na 28. března 1942 se na padákových šňůrách několik set metrů nad Vysočinou houpali tři muži, jejichž zatím víceméně podobné osudy se měly zakrátko rozdělit v tom nejostřejším možném úhlu. Velitel výsadku Out Distance, nadporučík Adolf Opálka, se později stane v Praze velitelem všech parašutistů a padne během legendárního boje v pražském kostele sv. Cyrila a Metoděje po úspěšném atentátu na říšského protektora Reinharda Heydricha.

Další ze skupiny, Karel Čurda, se naopak promění ve zrádce svých kamarádů a v jednoho z nejčernějších konfidentů gestapa. Třetím je Ivan Kolařík, hrdina, jehož odvázná mise je od prvních chvil fatálně poznamenána nešťastnou náhodou a několika chybami.

Co přesně ho dole čeká, Kolařík při seskoku samozřejmě nevěděl, cvičen byl ale na to, že může kdykoli zemřít. A proto krátce předtím, než v Anglii nasedl do letadla směr Protektorát Čechy a Morava, sepsal dopis na rozloučenou adresovaný své přítelkyni Miladě; kdyby skutečně padl, byl by jí tento poslední vzkaz doručen. „Jdu bojovat na rodnou půdu, kam mne volá to, co je pro věrného Čecha to nejvyšší – povinnost k vlasti. Vše ostatní musí stranou, byť by to bylo sebenepříjemnější. Víš, jak jsem Tě miloval a jak Tě mám stále rád. Víš také, že Tys mne milovala upřímně, a právě tato láska zajisté povede k pochopení úkolu, kterého jsem se ujal a který doufám splnit do posled-

Dostat se k vytoužené metě. (Ivan Kolařík)

ního puntíku, seč mi síly stačí. Čeká mne dlouhá, strašně dlouhá doba krutě těžkého zápolení a rvaní se s překážkami, abych se dostal k vytoužené metě, u které je svoboda Vás všech. Drahá, loučím se s Tebou navždy," stálo v něm.

Kolaříkovy nohy se dotkly rodné země ve dvě hodiny ráno nedaleko malé vesnice Ořechov u Telče. Parašutista se svými druhy Opálkou a Čurdou postupovali podle navčičeného scénáře, začali balit padák, sbírat věci a běželi zasněženým polem schovat se k nejbližšímu lesu, kde vše zahrabali včetně vysílačky Rebecca určené pro budoucí na-

fotku své snoubenky s krátkým osobním přípisem: „Věnuji a až do smrti na Tebe budu myslet. Milada Hrušáková. V. M. 1939.“ Věděl, že kdyby snímek přišel do rukou nacistů, mohlo by to být pro něj a jeho blízké fatální, protože to byla indicie k jejich prozrazení.

Své tajemství proto okamžitě řekl Opálkovi, který rozhodl, že dál už společně nepůjdou a oproti plánu se rozdělí. On s Čurdou se každý vydal ukrýt na smlouvenou záchytnou adresu spolupracovníků odboje v jiné části protektorátu, Kolařík se vrátil zpět na místo dopadu – hledat ztra-

V chladné noci nad Vysočinou se na padákových šňůrách houpali tři muži, jejichž zatím víceméně podobné osudy se měly zakrátko rozdělit v tom nejostřejším možném úhlu.

vádění dalších letadel. Výsadek nicméně od začátku stíhaly problémy, chybou špatné navigace polské posádky letounu dopadli muži o víc než sto kilometrů jinde, než měli, velitel Opálka si při doskoku pochroumal nohu a jeden z přepravovaných kontejnerů zmizel neznámo kde za vesnicí.

To nejhorší ale potkalo Kolaříka. Když začali lesem všichni tři spěchat pryč, všiml si, že mu chybí náprsní taška s doklady, které měl v Anglii vystavené na fiktivní jméno Jan Krátký. Kolařík se musel skutečně zhrozit, protože v ní měl v rozporu se všemi předpisy založenou také

cenou peněženku s fotografií a doklady. Skupina se měla později sejít znovu po zveřejnění domluveného inzerátu v listě Národní politika v Lázních Bohdaneč, k tomu ale již nikdy nedošlo.

Jak dlouho Kolařík na poli pod Ořechovem strávil, není jasné. Je možné, že zahlédl příjíždějící Němce, a tak odsud musel předčasně zmizet. Seskok totiž spatřili dva místní myslivci, kteří na něj ještě v noci upozornili starostu Ořechova; ten pak věc nahlásil českým četníkům v blízkém Urbanově a ti podle předpisů přivolali gestapo. Sám Ko-

Nechtěl, aby zmizel bez jediné stopy. (Dana Mílatová)

lařík neměl štěstí a v šeru brzkých ranních hodin na místě nic nenašel, Němci o něco později ale ano. „Byla sledována lidská stopa po dopadu. U lesíka nalezena občanská legitimace na jméno Jan Krátký a fotografie děvčete s věnováním,“ píše se v dobovém zápise okresního četnického velitele. Kolařík měl před Němci v tu chvíli sice náskok několik hodin, pod tlakem situace však musel improvizovat a dělat vynucené kroky, které by jinak nedělal.

Po příjezdu se však nespokojil jen s vyzvednutím dokladů; neodolal a vydal se navštívit i svoji přítelkyni Miladu. Potkal se s ní před jejím domem, právě když se vracela z procházky se svým snoubencem, o kterém Kolařík do té doby samozřejmě neměl tušení. Podle poválečných výpovědí jejich přátel k němu Milada, když ho poprvé zahlédla, rychle běžela, objala ho a odvedla ho do bytu svých rodičů. Její otec pak došel pro Kolaříkovy a společně se radili, co dál.

Okolnosti parašutistovy sebevraždy, které by jeho jednání více objasnily, jsou dodnes zamlžené. Největší záhadou je, proč u sebe měl některé věci, jež Němce navedly na stopu.

Pevné body

Jedním z nich bylo rozhodnutí zkontaktovat rodinu, protože jedině u ní mohl získat doklady, tentokrát své skutečné předválečné doklady, které zde před odchodem do Anglie zanechal. Kolařík nepochybně věděl, že tím své blízké vystavuje přímému riziku – za pomoc parašutistům byl trest smrti –, stejně tak si ale uvědomoval, že v okupované zemi plné hlídek a kontrol bez dokumentů na svobodě dlouho nevydrží. A tak ze staničky v blízkém Sedlejšově odjel vlakem přes Jihlavu do Valašského Meziříčí.

Kolařík jim řekl o své vojenské službě a výsadku a zmínil ztrátu dokladů. Jestli promluvil i o Miladině fotografii, nelze ze vzpomínek a dochovaných dobových pramenů zjistit. Jedna věc každopádně debatu o budoucnosti usnadnila: u rodičů byl zrovna na návštěvě také parašutistův bratr Jiří, gynekolog zlínské nemocnice, který se nabídl, že první dny se může ukryvat u něj. Druhý den ráno se tedy oba vydali do Zlína. Kolařík si v kapse kromě dokumentů navíc odvázel i potravinové lístky, které dostal od rodičů své přítelkyně.

Druhý den rakev vyndal, mrtvého vyfotil a s pár přáteli se s ním rozloučili. (Kolaříkova rakev ráno poté, co ho přivezli nacisté, muž vlevo František Gajdošík)

V tu samou dobu se nicméně také naplno rozbíhalo pátrání po něm. Vedli ho dva brněňští příslušníci gestapa Karl König a Siegfried Pribyl s pomocí brněnského kriminálního rady Huga Römera. Právě k němu na stůl se dostala nalezená fiktivní Kolaříkova legitimace s jeho pravou fotkou na jméno Jan Krátký, s pracovním zařazením kancelářský pomocník a uvedeným rodištěm v moravských Ivančicích. A Römer měl k dispozici i fotografii Milady Hrušákové; ihned nechal obě rozmnožit a obeslal jimi všechny moravské pobočky gestapa, jeden pár dostala i policie ve Zlíně.

Jako doprovod k fotkám si gestapo vymyslelo legendu, že vyfotografovaný muž je podezřelý z vraždy českého četníka, aby vůči němu probudilo větší hněv veřejnosti a zvýšilo tak šance, že dříve či později o něm někdo promluví. Když tuhle lež zanášel do pátracího hlášení velitel zlínské policie, všimla si náhodou na jeho stole fotek Kolaříka alias Krátkého a Hrušákové jeho asistentka – a na první pohled ji zaujaly. Ženu neznala, avšak muž se jí zdál nápadně podobný mladíkovi, kterého kdysi vídala na procházkách ve Valašském Meziříčí, kde nějaký čas žila.

Při pohledu na něj bezděčně prohodila, že ho zná, což policistu zaujalo. Protože si nedokázala vybavit jméno, nechal zavolat její kolegyni rovněž původem z Valašského Meziříčí a ukázal jí obě fotky. Proč je Kolařík hledaný, jí neřekl a čekal na její reakci. Nic netušící žena vyhrkla, že to je přece její známá Milada. A že na té druhé fotce je možná

Odtud již nebylo úniku. (Vila Věra ve Vizovicích, před níž Kolařík spáchal sebevraždu)

Zahynul za vlast. (Kolaříkův hrob na zlínském lesním hřbitově)

mládenec, se kterým před válkou chodila – jistý Ivan Kolařík. Zhruba za čtyřicet hodin vyždímala výkonná policejní mašinerie z Kolaříkovy náprsní tašky vše podstatné a získala pevné body, kterých se mohla chytit.

Útěk pryč

Až v tenhle okamžik sdělil nadřízený úřednici důvod pátrání, a i když šlo o falešnou legendu s vraždou českého četníka, došlo jí, jak velkou chybu možná zrovna udělala. Přes přísný zákaz o věci mluvit se rozhodla riskovat a přes prostředníka se ještě týž den pokusila zkontaktovat a varovat Ivanova bratra Jiřího, kterého také znala. Zkoušela si s ním domluvit schůzku, ta se však neuskutečnila, protože Jiří Kolařík byl po prozrazení skutečného jména svého bratra v tu dobu zrovna vyhledán gestapem a odvezen k výslechu.

Na výsleších Kolařík nic neřekl, bylo ale jasné, že Ivan u něj a jeho ženy, která byla v sedmém měsíci těhotenství, nemůže zůstat. Jiří proto spěchal prvním vlakem do Brna, kde zkontaktoval svého bratrance, státního zástupce Vladimíra Hoblíka, o němž věděl, že je činný v odboji, a poprosil ho o naléhavou pomoc: aby na nějaký čas převzal bratrovo ukrytí.

To už ale brněňští gestapáci König a Pribyl jeli do Valašského Meziříčí k Hrušákovým. Doma zastihli jen Miladinu čtrnáctiletou sestru Květu, která jim řekla, že Milada je v práci ve sklárnách. Když ji gestapo vzalo k výslechu, připustila z nezbytí, že na fotce je Kolařík, ale ona že o něm

Zachovat původní charakter. (Petra Tomancová ve vile Věra v místech, kde Kolařík naposledy vydechl)

už léta nemá žádné zprávy. Stejně vypovídali i Kolaříkovi rodiče. Po odjezdu Němců se Kolaříkův otec vydal do Zlína varovat svého syna Jiřího, že Němci o Ivanovi vědí. Jiřího otec potkal před zlínskou nemocnicí, právě když se vracel z cesty do Brna, a během setkání se shodli (alespoň podle pozdější rekonstrukce případu gestapem), že Ivan musí okamžitě uprchnout na Slovensko.

Říct osobně mu to však už nestačili. V Brně, Zlíně a dalších městech byly krátce předtím vylepeny plakáty s fotkou hledaného parašutisty nazvětšovanou z nalezené fiktivní občanky. Je možné, že se o nich Ivan Kolařík nějak dozvěděl, mohl je zahlédnout i z okna svého zlínského úkrytu. Ještě než stačil jeho bratr přijít domů s otcovým vzkazem, vyskočil z okna a utekl pryč.

Pod obrovským tlakem

Nedávno obnovená světle žlutá omítka vrátila vile Věra v Nádražní ulici ve Vizovicích její prvorepublikovou krásu. Současní obyvatelé domu teď plánují, že časem zrekonstruují i interiéry. „Chceme zachovat jejich původní charakter,“ říká ve vstupní hale majitelka domu Petra Tomancová. Za zády se jí klene mohutné dřevěné schodiště, pod ním stojí velký stůl a vedle něj ještě jeden menší, na kterém se suší pálivé papričky. Ještě před pár lety byla na jeho místě pohovka, majitelé ji ale po smrti své babičky – původní majitelky domu – vyhodili. „Byla ve špatném stavu, už nešla zachránit,“ vysvětluje Petra Tomancová.

Prvního dubna 1942 právě na tuhle pohovku položili umírajícího Ivana Kolaříka, kterého sem přenesli z přílehlé ulice. „Babička byla tenkrát malá, po letech nám vyprávěla, že když ho sem položili, už nebyl schopný mluvit a krátce nato zemřel,“ popisuje Tomancová. V kronice města Vizovice se k tomu dochovala z 6. dubna 1942 výpověď lékaře Františka Lapeše, který byl ke Kolaříkovi přivolán.

„Dopravili jsme ho do nemocnice ve Vizovicích. Při dalším vyšetření na ambulanci jsem zjistil, že se jedná o otravu jedem. Když byl uvedený před vyšetřením svlékán, byl u něho v náprsní kapse kabátu nalezen nabitý revolver, asi 40 000 protektorátních korun, potravinové lístky bez jména majitele, ale s přihlašovací razítkem řezníka ve Valašském Meziříčí a občanská legitimace na jméno Ivana Kolaříka z Valašského Meziříčí,“ uvedl primář Lapeš.

Ještě během ohledávání těla přišel na ambulanci četník s členy gestapa. Měli fotografii, kterou srovnali s podobou muže a úředně stvrdili, že jde o hledaného Kolaříka. To, že u něj našli potravinové lístky a doklady, jim později posloužilo jako důkazy proti jeho rodině a rodině jeho přítelkyně, že mu pomáhali. Potravinové lístky šlo podle čísla ztotožnit s jejich původním vlastníkem, otcem Milady Hrušákové. Po propašování snímku své lásky do parašutistické peněženky šlo o druhou Kolaříkovu chybu.

Okolnosti parašutistovy sebevraždy, které by jeho jednání pomáhaly více objasnit, jsou dodnes zamlžené. Největší záhadou je, proč měl u sebe zmíněné věci včetně velké sumy

peněz, které byly určeny pro financování operace. Respektive proč vše nejdřív někam neuschoval, než si sáhl na život. Ze svědectví babičky Petry Tomancové, které před svojí smrtí poskytla vizovickému dějepisnému badateli, učiteli Janu Zatloukalovi, lze poskládat neúplný obraz: do Vizovic Kolařík přišel vyhledat jednoho z místních odbojářů, jehož adresu měl zřejmě ještě z Anglie a u nějž chtěl hledat pomoc.

U vily Věra se tehdy zrovna stavil mlynářský pomocník nechat si zaplatit o den dříve přivezenou mouku a Kolařík se ho zeptal, kde najde svého člověka. Pomocník mu ukázal, že jde zrovna o dům vedle, ale ať tam raději nechodí, protože dotyčného člověka před časem zadrželo gestapo. Kolařík spěšně poděkoval a vydal se přílehlou ulicí ven z obce. Z neznámého důvodu se ale za několik minut vrátil zpět před vilu a tam spolkl cyanokáli. Je možné, že v pocitu obklíčení mohl například vidět v blízkých se náhodných chodcích hlídku gestapa a než aby jim padl do rukou, tak se raději otrávil. Takový zkrat by vysvětloval, proč měl u sebe všechny předměty. Ležícího Kolaříkova těla si pak všimli obyvatelé vily a odnesli ho dovnitř na pohovku.

„Nadporučík Kolařík byl zcela nepochybně hrdina, velice schopný mladý muž, rozhodně kladná postava. Na konci svého života se dostal do těžko zvládnutelné situace, byl pod obrovským tlakem,“ říká ke Kolaříkovi počínání historik Jaroslav Čvančara, který se specializuje na heydrichiádu. „Udělal chyby, ale nejde na to nahlížet dnešní optikou. Musíme si uvědomit, že vše vznikalo v Anglii za běhu, první výsadky nebyly ani úplně zakonspirované, když parašutisté dostávali fiktivní doklady, kde první

„Nadporučík Kolařík byl zcela nepochybně hrdina, velice schopný mladý muž, rozhodně kladná postava. Udělal chyby, ale nejde na to nahlížet dnešní optikou.“

písmeno příjmení bylo většinou stejné jako jejich reálné, stejně jako datum narození. Všichni se to postupně učili a vylepšovali své akce.“

Nebýt zapomenut

Hrob Ivana Kolaříka leží na klidném místě na zlínském lesním hřbitově, je udržovaný, vyskládaný kameny a mimo hlavní cesty. Na vztyčené desce je parašutistova fotografie a zmínka, že „zahynul v boji za vlast“. Gestapo sem jeho tělo přivezlo na začátku dubna 1942 pozdě v noci a zdejšímu správci Františku Gajdošíkovi, který původně hřbitov zakládal pro Jana Antonína Baťu, ho přikázalo zakopat. „Tatínek byl taky odbojář, Kolaříka neznal, ale tušil, že jde o nějakého bojovníka, a nechtěl, aby zmizel bez jediné stopy. Proto druhý den rakev vyndal, mrtvého vyfotil a s pár přáteli se s ním důstojněji rozloučili,“ říká dnes jeho jednadvedesátiletá dcera Dana Milatová.

Po Kolaříkově smrti zbývaly jeho blízkým necelé dva měsíce života. Gestapo postupně zatklo jak jeho rodiče a bratra s těhotnou ženou, tak i Miladu Hrušákovou s jejími rodiči a další lidi, kteří mu nějak pomáhali, dohromady šlo o sedmnáct osob. Všichni byli popraveni na konci května, tři dny poté, co Kolaříkovi druhové dotáhli do úspěšného

konce plán atentátu na zastupujícího říšského protektora Heydricha, jehož součástí byl i výsadek Out Distance.

Jediný, kdo z Kolaříkova okruhu válku přežil, byla Miladina nezletilá sestra Květa. Její matka v předtuše toho nejhoršího po prvním výslechu gestapa zkontaktovala představenou nedalekého kláštera Milosrdných sester sv. Kříže a požádala ji, aby se dcery, která k jeptiškám chodívala hrát na klavír, v případě nouze ujala. Po smrti rodičů dostala Květa v klášteře malý pokoj, který obývala s jednou zdejší novičkou. V poválečných dnech pomáhala řádovým sestram ošetřovat na valašskomeziříčském nádraží lidi vracející se z koncentráků.

V roce 1946 dokončila gymnázium, kde předtím studovala – a poznala se s Ivanem – její sestra. Později se Květa Hrušáková přihlásila na medicínu, tu ale nedokončila. Provádala se, starala se o své dvě děti, dlouhodobě se však potýkala s psychickými problémy způsobenými rodinným traumatem. „Krásně hrála na klavír, někdy celé dny. Samozřejmě se to na ní celé velice silně podepsalo, v rodině se o tom vědělo, před námi o tom ale nikdy nemluvila. O pohnuté rodinné historii jsem se dozvěděl náhodou, v roce 1983 z novin už jako dospělý muž,“ říká její syn Jiří Ondrůj. Když bylo synům třináct a osm, našla Květa Hrušáková pro sebe cestu v sebevraždě, o níž se už dříve několikrát neúspěšně pokusila. Spáchala ji na den přesně dvacet sedm let poté, co spolkl jed Ivan Kolařík.

V podvečerní krajině se na okraji Ořechova tyčí k nebi vysoký tmavý kámen, který ze strany olizují zbytky prvního letošního sněhu. Je na něm vytesáno jméno Adolfa Opálky a podle věnování má uctít nejen jeho, ale i památku všech

dalších obětí boje proti nacismu. Ivan Kolařík na kameni jmenovitě zmíněn není, jeho fotografii lze ale najít kousek vedle na tablu všech výsadkářů, kteří na anglických padácích seskočili bojovat na území obsazené nacisty. Text k nim sepsal po válce jeden z nich, člen paravýsadku Silica-South Rudolf Krzák. „Tito stateční synové národa si přáli jedno, aby nebyli zapomenuti,“ stojí na konci Krzákova vzkazu.

Toto přání se navzdory ubíhajícímu časem zatím daří plnit. Ivana Kolaříka dnes na Moravě připomíná několik míst, ve Zlíně je po něm pojmenovaná ulice, ve Valašském Meziříčí a ve Vizovicích má pamětní desku. V samotném Ořechově se v období kolem data seskoku Out Distance pořádají každoročně pietní akce a besedy. „Do obce se sjede vždy o hodně víc lidí, než nás tu žije,“ říká jejich spoluorganizátka, zdejší rodačka a profesorka na Gymnáziu Otokara Březiny v Telči Helena Volavková. „Je to příležitost, jak velké hrdiny, jakým byl také Ivan Kolařík, držet dál v povědomí.“ ●

Napsáno s využitím rukopisu Františka Vlkovského, který jako jeden z prvních zmapoval v roce 1991 Kolaříkovy osudy pod názvem Vzpomínka na Ivana Kolaříka a jeho blízké.